

KRISTUS VE VLNÁCH

Mt 14,22-33

Muži ve vlnách

Kolem Ježíše se pořád něco dělo. Naposledy to bylo podivuhodné nasycení pětitisícového zástupu. K dispozici byly jen dvě ryby a pět chlebů. A když se všichni najedli, zbylo dvanáct košů nalámaných chlebů. Bylo tedy značně rušno. V dohledu byly stále nějaké zástupy dychtivé Ježíše vidět a slyšet. O obzvláště, když došlo k něčemu takovému jako bylo ono zázračné nasycení nebo když Ježíš uzdravoval nemocné. Ale on i jeho učedníci potřebovali být také někdy i sami. Proto: „*Hned nato přiměl Ježíš učedníky, aby vstoupili na loď a jeli před ním na druhý břeh, než propustí zástupy. Když je propustil, vystoupil na horu, aby se o samotě modlil. Když nastal večer, byl tam sám*“ (v. 22-23).

Je to odlišná situace od té, když jsme pořád někde mezi lidmi. Chvilé samoty s Bohem mají zvláštní formující charakter. I Ježíš takové chvíle potřeboval, přestože byl Boží Syn. Nebo spíše právě proto, že byl Boží Syn potřeboval být sám s Otcem. Nechával se Otcem oslovovat a vést. Důležitá je jistě práce a služba mezi lidmi, kde něco tvoříme, budujeme, vydáváme apod. Ale chvíle samoty s Bohem nás nad jiné pozoruhodně tvoří a formují.

Také učedníci jsou sami, pryč od tisícových zástupů. Ježíš je poslal lodí na druhý břeh Galilejského jezera. Měli tam jet „před ním“, což znamená, že se tam s ním později měli setkat. Cesta lodí, na které jsou sami v úzkém kruhu, prožívají tito muži něco velmi zvláštního, co jim připraví novou zkušenost s Kristem. Na symbolické rovině je tu možná obsaženo něco z rozměrů *mužské spirituality*, kdy muži ve světě fyzicky namáhavé práce prožívají nečekaná Boží navštívení. Vypluli na jezero a jsou již daleko od břehu, ale cesta jim zrovna moc neubývá, protože vítr vane proti jejich lodí. V paralelním Markově vyprávění si Ježíš (ještě ze břehu) všímá, že jeho učedníci jsou „zmoženi veslováním“. Každý záběr vesel se zatíná do svalů a bolí, protože protipůsobení větru je silné. Je to mužská práce. Překonávání fyzicky namáhavých překážek. A právě při takové ryze mužské zkušenosti prožijí nové setkání s Kristem. Setkání s Kristem, který k nim přichází právě po těch vlnách, které je zmáhají a se kterými se musí tolik lopotit. Je to pro ně nová zkušenost, že na vlnách, které se na ně valí a kladou jim tuhý odpor, se kterými tolik bojují, k nim kráčí Ježíš sám. A zdá se, že jeho nápor vln nezmáhá. Prostě jde po vlnách až k nim.

Kristus jako přízrak

Vidíme tu tedy muže unavené prací, ale právě v té jejich těžké lopotě poznávají, že k nim přichází Kristus, Pán nad vlnami, aby jim připravil novu zkušenost a dal se jim nově poznat. A je to vždy zvláštní a silná zkušenost, když člověk začne rozeznávat, že právě v těch vlnách a v tom protivětru přichází Kristus. Míváme představu, že život s Bohem by nám měl usnadňovat život, že by Pán Bůh před námi měl přeci jen trošičku zametat cestu, že by nás přece měl uchránit od různých nebezpečí a problémů. Ano, věříme a víme, že Pán Bůh nás chrání od zlého. Ale ne tak, že by se nás zlé a těžké a náročné vůbec nedotýkalo. Pán Bůh může jistě odstranit trápení, ale ze života biblických postav vidíme spíše, že se jim zápasy a boje zdaleka nevyhýbaly. To, co bylo jiné, bylo to, že v tom všem zakoušeli Boží přítomnost. Víra a vztah s Bohem nás vždy bolesti a námahy neušetří. Přináší nám však silnou zkušenost, že i v bolesti a námaze se k nám blíží a potkává se s námi Kristus.

Své o tom věděli i učedníci. Namáhají se a lopotí s mořem, které jim nehodlá dát nic zadarmo. Zdá se, že plavba už trvá celou noc! Pro veslaře je to celá věčnost. Čteme tam, že když nastal večer, byl Ježíš na hoře sám a loď byla už daleko od země. Museli tedy vyplout ještě za světla. A k ránu, když se s nimi Ježíš potkává, jsou pořád na vodě a namáhají se s vlnami. Celou noc (a možná víc) bojují s mořem. Nevím, jestli někdo z nás vesloval celou noc proti větru a vlnám. Ale asi si dovedeme představit, v jakém rozpoložení se učedníci nacházeli.

A pak to najednou nad ránem spatří. Blíží se k nim postava, která kráčí po vlnách. „*Vyděsili se, že je to přízrak, a křičeli strachem*“, čteme (v. 26). Pro slovo „přízrak“ je zde užito řec. slova „fantasma“, což nám není neznámé. Je od něj odvozeno třeba slovo „fantóm“. „Fantasmata“ jsou zase myšlenky a představy zavánějící šílenstvím. Tak nějak se to zdá učedníkům, když vidí Ježíše kráčet po vlnách. Fantasma - přízrak, šílenost. Už jsme tak zmoženi veslováním, že vidíme duchy, věci, co nejsou. Přicházíme už o rozum? Na něco takového jednoduše nebyli připraveni. Kdo by také byl. Vymyká se to zcela jejich dosavadním zkušenostem. Mordovat se s mořem je jistě nepřijemné, někdy dokonce i nebezpečné, ale pořád je to něco, co „se stává“. Ale tohle? To nejde nikam zařadit, to se prostě neděje. Až když se „přízrak“ přiblíží, uslyší učedníci onen známý hlas, který přináší uklidnění: „*Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!*“ (v. 27).

Přemýšlíme možná nad tím, jaký smysl tento příběh vlastně má. O co tam jde? Proč Ježíš volí takovouto zvláštní cestu po moři? Jde o to, aby projevil a potvrdil před učedníky svou moc, vpravdě Boží

moc? Může to tak být. Anebo jde o to, aby Ježíš prokázal, že má moc i nad vlnami a rozbouřeným mořem? To jistě také. A možná je tu ještě symbolický výklad. Ten, který jsme si již naznačili. Totiž, že uprostřed vln a protivětru života, kterého nejsme vždy ušetřeni, k nám může Kristus přijít novým, nečekaným způsobem, který nás zprvu léká, ale nakonec přinese silnou duchovní zkušenost a Boží blízkost. Tak to prožili učedníci. Uprostřed svého zápasu poznali Krista zcela novým způsobem. Nebyli na to připraveni a zpočátku je to notně vyvedlo z míry. Ale přece prožili (a zvláště Petr) výraznou zkušenost s Kristem.

Myslím, že to tak - samozřejmě v odlišných životních kulisách - můžeme zakoušet i my. I nám život někdy připravuje situace podobné té na rozbouřeném moři. Známe ty chvíle, kdy se začínáme kývat a houpat jako na vlnách - zdravotní problémy, problémy v práci, problémy s dětmi. Život se ztíží a začne zadržávat, jako bychom veslovali proti větru. Vynakládáme mnoho námahy, abychom to všechno ustáli a překonali. A někdy se nám může zdát i to, že jsme na to všechno zbyli sami, že my se namáháme u vesel, zatímco Ježíš zůstává na hoře, aby se modlil. Ptáme se, kde Ježíš v té naší situaci je.

A on k nám někdy přichází právě v oněch rozbouřených vlnách. Právě ty vlny, jichž se lkáme, ho k nám nesou blíž. Rádi bychom, aby k nám Ježíš přišel v poklidném vánku. Ale on zrovna přichází s tím protivětrm, který nám tak komplikuje život. To nás vyvádí z míry. Raději máme pokojné chvíle s Pánem. Ne bouřlivé chvíle s Pánem. Odpor větru si nepřejeme. Toužíme s Pánem Ježíšem „letět po větru“, aby nám nic nebránilo, aby nám usnadňoval cestu, abychom nikde neklopýtali a nemuseli se mořit a zápolit. Ale Ježíš někdy přichází právě v protivětru, kdy se proti nám zvedá tuhý odpor života, který jen s velkou námahou překonáváme. A pokud k nám začne Pán Ježíš přicházet právě takto, lekáme se. Takhle to nechceme. Tvář Kristova, která se nám vynořuje zprostřed vlnobití, nás možná zprvu léká. Tak asi i příchod Pána Ježíše po moři učedníkům trochu splýval s vichrem a vlnami. Kristus přicházející v těchto kulisách jim na odvaze příliš nedodal. Vypadalo to asi spíše hrozivě, než uklidňujícím způsobem. Vlny, vítr a teď ještě přízrak. Nevidíme to vždycky hned, že z těch vln života k nám nepřichází jen samí běsi, jimž jsme vydáni na milost a nemilost, ale také Kristus sám se slovem naděje.

V tom našem dnešním příběhu je silné právě to, že Ježíš vstoupil do vln, které tak trápily a zmáhaly jeho učedníky. Pravda, nepoznali ho v těch vlnách hned. Ale on do nich pravdě vstoupil a je v nich. A v tom je naše naděje, že i uprostřed vln života na nás Kristus čeká. Jde nám vstříc. Jak je to silná zkušenost, když uprostřed rozkývané hladiny života, kdy nás už všechno bolí a namáhá a unavuje a když se ptáme, kde u všech všudy ten Ježíš může být a jak podivně nás vede, když v tom všem uslyšíme jeho slovo: „*Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!*“

Lekce Petrova

Co to všechno udělalo s učedníky? Nejpohotověji reaguje Petr: „*Pane, jsi-li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodách*“ (v. 28). Jestli jsi to, Pane, ty, pak s tebou nás vlny nepřemůžou. S tebou jimi projdeme, protože ty jsi v nich přítomen. Prokaž nám to, že tomu tak je. A Ježíš říká: „*Pojď*“. Pojď a přesvědč se sám, že tomu tak je, že se mnou můžeš projít všemi vlnami, kolik ti jich jen život přinese. Ty vlny tu budou a přijdou zase nové. Ale ty v nich můžeš stát a obstát, protože já jsem to, protože já jsem tady. A Petr skutečně opustí jakés také bezpečí lodi a vstoupí do vln. A vlny ho nesou. Stojí na nich jako Ježíš sám. Úžasná zkušenost.

Ale pak se to nějak zvrtilo. Petr stojí ve vlnách. A přece začne tonout. Tak jak ho vlny předtím nesly, nyní se do nich začíná propadat. Co toho bylo příčinou? „*Ale když viděl, jaký je vítr, přepadl ho strach, začal tonout a vykřikl: 'Pane, zachraň mne'*“ (v. 30).

O čem tato lekce je? O tom, že zápas s vlnami je vždy také novým a novým zápasem víry a odvahy. K tomu nás nakonec Boží působení chce přivést, ne uchránit nás vždy bouří života, ale také skrze vlnobití nás vést k růstu a zrání víry, která se osvědčuje právě ve zkouškách a nejistotách. Dnešní příběh nás ale také povzbuzuje v tom, že i když někdy v náročných lekcích víry plně neobstojíme (jako Petr), Kristus se nás nezrekne. Podává ruku a vytahuje, pozvedá, abychom mohli jít dál.

Dnešní evangelium nás chce tedy povzbudit, abychom v protivětrech života měli otevřené oči i uši víry, abychom viděli Krista, který se s námi chce setkat možná novým, překvapivým způsobem a abychom vždy slyšeli jeho slova naděje: „*Vzchopte se, já jsem to, nebojte se!*“